

(สำเนา)

เลขรับ ๒๘/๒๕๖๔ วันที่ ๒๕ มี.ค. ๒๕๖๔
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อได้โปรดนำเสนอ สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

พิธา ลิ้มเจริญรัตน์

ผู้เสนอ

(นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) พิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์ ผู้เสนอ

(นายพิจารณ์ เชาวพัฒนวงศ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) สุธเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ ผู้เสนอ

(นายสุทธเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ธีร์จชัย พันธุมาศ ผู้เสนอ

(นายธีร์จชัย พันธุมาศ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) สมชาย ฝั่งชลจิตร ผู้เสนอ

(นายสมชาย ฝั่งชลจิตร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ปริญญา ช่วยเกตุ ศิริรัตน์ ผู้เสนอ

(นายปริญญา ช่วยเกตุ ศิริรัตน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) กัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี ผู้เสนอ

(นายกัญจน์พงศ์ จงสุทธนามณี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ปดิพัทธ์ สันติภาดา ผู้เสนอ

(นายปดิพัทธ์ สันติภาดา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ทวีศักดิ์ ทักษิณ ผู้เสนอ

(นายทวีศักดิ์ ทักษิณ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) สมเกียรติ ถนอมสินธุ์ ผู้เสนอ

(นายสมเกียรติ ถนอมสินธุ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ธัญวรัตน์ กมลวงศ์วัฒน์ ผู้เสนอ

(นายธัญวรัตน์ กมลวงศ์วัฒน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดีนฤนาถ ผู้เสนอ
(สุพิศาล ภักดีนฤนาถ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) สุรวาท ทองบุ ผู้เสนอ
(รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ณิชพล สืบศักดิ์วงศ์ ผู้เสนอ
(นายณิชพล สืบศักดิ์วงศ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) พันตำรวจตรี ขวลิต เลหาอุดมพันธ์ ผู้เสนอ
(ขวลิต เลหาอุดมพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ณิชภัทร์ กุลเศรษฐสิทธิ ผู้เสนอ
(นางสาวณิชภัทร์ กุลเศรษฐสิทธิ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ประเสริฐพงษ์ ศรีนวัตร ผู้เสนอ
(นายประเสริฐพงษ์ ศรีนวัตร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล ผู้เสนอ
(นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) เท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร ผู้เสนอ
(นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) จรัส คุ่มไชน้ำ ผู้เสนอ
(นายจรัส คุ่มไชน้ำ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) สมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล ผู้เสนอ
(นายสมเกียรติ ไชยวิสุทธิกุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ทองแดง เบ็ญจะปัก ผู้เสนอ
(นายทองแดง เบ็ญจะปัก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ณิชรัฐฉิม บัวประทุม ผู้เสนอ
(นายณิชรัฐฉิม บัวประทุม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) นิติพล ผิวเหมาะ ผู้เสนอ
(นายนิติพล ผิวเหมาะ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล

(ลงชื่อ) อมรัตน์ โชคปมิตต์กุล ผู้เสนอ
(นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ศักดินัย นุ่มหนู ผู้เสนอ
(นายศักดินัย นุ่มหนู)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ณิชฐา บุญไชยอินสวัสดิ์ ผู้เสนอ
(นายณิชฐา บุญไชยอินสวัสดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) วาโย อัครรุ่งเรือง ผู้เสนอ
(นายวาโย อัครรุ่งเรือง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) วิโรจน์ ลักขณาอดิศร ผู้เสนอ
(นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) รังสิมันต์ โรม ผู้เสนอ
(นายรังสิมันต์ โรม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) วรรณวิภา ไม้สน ผู้เสนอ
(นางสาววรรณวิภา ไม้สน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) วรรณภพ วิริยะโรจน์ ผู้เสนอ
(นายวรรณภพ วิริยะโรจน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) องค์กร ชัยบุตร ผู้เสนอ
(นายองค์กร ชัยบุตร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) วุฒินันท์ บุญชู ผู้เสนอ
(นายวุฒินันท์ บุญชู)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) คำพอง เทพาคำ ผู้เสนอ
(นายคำพอง เทพาคำ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ณิชัฐพงษ์ เรื่องปัญญาวุฒิ ผู้เสนอ
(นายณิชัฐพงษ์ เรื่องปัญญาวุฒิ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล
(ลงชื่อ) ญาณธิชา บัวเพื่อน ผู้เสนอ
(นางสาวญาณธิชา บัวเพื่อน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวหน้าไกล

(ลงชื่อ) ศิริกัญญา ตันสกุล ผู้เสนอ
(นางสาวศิริกัญญา ตันสกุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) สุธชวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา ผู้เสนอ
(นางสาวสุทธชวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) มานพ ศิริภูวดล ผู้เสนอ
(นายมานพ ศิริภูวดล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) สุเทพ อู่อ้น ผู้เสนอ
(นายสุเทพ อู่อ้น)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) เบญจา แสงจันทร์ ผู้เสนอ
(นางสาวเบญจา แสงจันทร์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) จิรัฎฐ์ ทองสุวรรณ์ ผู้เสนอ
(นายจิรัฎฐ์ ทองสุวรรณ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) อภิชาติ ศิริสุนทร ผู้เสนอ
(นายอภิชาติ ศิริสุนทร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) วรรณวี ทะล่อมสิน ผู้เสนอ
(นางสาววรรณวี ทะล่อมสิน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทรเพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักงานประชุม

มาตี พิมพ์
รักษาแทน
วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังต่อไปนี้

1. เพิ่มบทนิยามคำว่า “คดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” (เพิ่มมาตรา ๑ (๒/๑))
๒. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ยุติคดี กำหนดให้มีการนัดพิจารณาคดีโดยเร็ว และการชดใช้ความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่คู่กรณี รวมทั้ง กำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้โฆษณาคำพิพากษายกฟ้องกรณีเข้าเงื่อนไขเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ (เพิ่มมาตรา ๑๗๓ ทวิ)

เหตุผล

เนื่องด้วยประชาชนที่ใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับประเด็นสาธารณะ มักจะถูกดำเนินคดีที่เรียกว่า “การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” อยู่เสมอ โดยบริษัทเอกชนและหน่วยงานของรัฐใช้การฟ้องคดีดังกล่าวเพื่อหยุด ลงโทษ หรือต่อต้าน บรรดานักเคลื่อนไหว แกนนำหรือสมาชิกชุมชน หรือประชาชน ที่ออกมาใช้เสรีภาพในการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การร้องเรียน การชุมนุม หรือการมีส่วนร่วมสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ ที่กระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัทเอกชน การดำเนินนโยบายของรัฐบาล การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งการฟ้องคดีดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่ได้มุ่งเอาชนะ แต่มุ่งลดทอนทรัพยากร และข่มขู่ให้ผู้ถูกฟ้องยอมยุติบทบาทหรือยุติการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ และแม้สุดท้ายจำเลยจะสามารถต่อสู้คดีจนศาลยกฟ้อง แต่ก่อนหน้านั้นจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องเสียค่าใช้จ่าย เหยียดการคุกคาม กีดกันทางอารมณ์และอื่น ๆ จนทำให้หยุดการมีส่วนร่วมสาธารณะไป การฟ้องคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ จึงเป็นการคุกคามต่อสิทธิของบุคคลที่ถูกรับรองภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๔ รวมถึง สิทธิในการร้องเรียน และสิทธิชุมชนที่ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ด้วยเหตุนี้ ในต่างประเทศที่มีการฟ้องคดีในลักษณะนี้เกิดขึ้น เช่น ในหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย รวมถึงฟิลิปปินส์ จึงมีการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อจัดการกับการฟ้องคดีดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อรักษาความสมดุลในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิตามรัฐธรรมนูญของบุคคลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ และการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ฟ้องคดีโดยสุจริตเพื่อเอี่ยวความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีกฎหมาย

ในลักษณะดังกล่าวที่จะมาจัดการกับคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะในกรณีที่เป็นคดีแพ่ง ดังนั้น เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่เข้าไปเกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องด้วยประชาชนที่ใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับประเด็นสาธารณะ มักจะถูกดำเนินคดีที่เรียกว่า “การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” (Strategic Lawsuits Against Public Participation หรือ SLAPPs) อยู่เสมอ โดยบริษัทเอกชนและหน่วยงานของรัฐใช้การฟ้องคดีดังกล่าวเพื่อหยุด ลงโทษ หรือการต่อต้านบรรดานักเคลื่อนไหว แกนนำหรือสมาชิกชุมชนหรือประชาชน ที่ออกมาใช้เสรีภาพในการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การร้องเรียน การชุมนุมหรือการมีส่วนร่วมสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ ที่กระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัทเอกชน การดำเนินนโยบายการพัฒนาของรัฐบาล หรือตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นนโยบายสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งการฟ้องคดีดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่ได้มุ่งเอาชนะ แต่มุ่งลดทอนทรัพยากร และข่มขู่ให้ผู้ถูกฟ้องยอมยุติบทบาทหรือยุติการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ และแม้สุดท้ายจำเลยจะสามารถต่อสู้คดีจนศาลยกฟ้อง แต่ก่อนหน้านั้นจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องเสียค่าใช้จ่าย เมชิญการคุกคามกดดันทางอารมณ์และอื่น ๆ จนทำให้หยุดการมีส่วนร่วมสาธารณะไป การฟ้องคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะหรือ SLAPPs จึงเป็นการคุกคามต่อสิทธิของบุคคลที่ถูกรับรองภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ (the International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๔ รวมถึงสิทธิในการร้องเรียนและสิทธิชุมชนที่ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ด้วยเหตุนี้ ในต่างประเทศที่มีการฟ้องคดีในลักษณะที่เกิดขึ้น เช่น ในหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย รวมถึงฟิลิปปินส์ จึงมีการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อจัดการกับการฟ้องคดีดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อรักษาความสมดุลในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิตามรัฐธรรมนูญของบุคคลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ และการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ฟ้องคดีโดยสุจริตเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในลักษณะดังกล่าวที่จะมาจัดการกับคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะในกรณีที่เป็นคดีแพ่ง ดังนั้น เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่เข้าไปเกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ เพิ่มบทนิยามคำว่า “คดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ยุติคดี กำหนดให้มีการนัดพิจารณาคดีโดยเร็ว และการชดใช้ความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่คู่กรณี รวมทั้งกำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้โฆษณาคำพิพากษายกฟ้องกรณีเข้าเงื่อนไขเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ (ร่างมาตรา ๔)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

.....
.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒/๑) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง “(๒/๑) “คดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” หมายความว่า การฟ้องคดีต่อบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อข่มขู่ ก่อแวน สร้างความกดดันอย่างไม่เหมาะสมหรือยับยั้งการใช้หรือสนับสนุนการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญหรือพันธกรณีระหว่างประเทศ ในการมีส่วนร่วมร่วมกับประเด็นสาธารณะ”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง “มาตรา ๑๗๓ ทวิ เมื่อจำเลยได้รับคำฟ้องแล้ว และเห็นว่าคดีที่โจทก์ฟ้องนั้นเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ จำเลยชอบที่จะยื่นคำร้องต่อศาลภายในระยะเวลายื่นคำให้การเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษายกฟ้องได้

เมื่อศาลได้รับคำร้องของจำเลยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ศาลนัดพิจารณาคดีโดยเร็ว

ในการพิจารณาคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีมโนสาเร่ มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๓ ทวิ มาตรา ๑๕๓ ตริ มาตรา ๑๕๓ จัตวา และมาตรา ๑๕๓ เบญจ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้จำเลยผู้ยื่นคำร้องมีภาระการพิสูจน์ด้วยการแสดงพยานหลักฐานว่าคดีอันเป็นที่มาของการยื่นคำร้องนี้เป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ ถ้าจำเลยพิสูจน์ได้ ให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับฝ่ายโจทก์ โดยให้ฝ่ายโจทก์พิสูจน์ให้เห็นความเป็นไปได้ที่จะชนะคดี โดยการแสดงพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนว่าคดีมีมูล และการกระทำของจำเลยเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์จริง

ให้ศาลพิพากษายกฟ้อง หากจำเลยพิสูจน์ได้ว่าคดีที่โจทก์ยื่นฟ้องนั้นเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ และโจทก์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าคดีที่ยื่นฟ้องไว้มีมูลและการกระทำของจำเลยเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์จริง

เมื่อศาลพิพากษายกฟ้องตามวรรคห้า ให้ศาลสั่งให้โฆษณาคำพิพากษาทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ในหนังสือพิมพ์หรือสื่ออื่น ๆ สื่อเดียวหรือหลายสื่อ ครั้งเดียวหรือหลายครั้ง โดยให้โจทก์เป็นผู้ชำระค่าโฆษณา และห้ามมิให้โจทก์ยื่นฟ้องในเรื่องเดียวกันนั้นอีก

ในกรณีที่ศาลยกฟ้องตามวรรคห้า ถ้าคำร้องของจำเลยตามวรรคหนึ่ง มีค่าขอบังคับให้โจทก์ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายอันเนื่องมาจากการฟ้องคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ โดยแสดง รายละเอียดและพยานหลักฐานตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง เมื่อจำเลยได้แสดงพยานหลักฐานสนับสนุนคำขอดังกล่าวแล้วนั้น ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้โจทก์ชดใช้ค่าสินไหม ทดแทน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ และการบรรเทาทุกข์อื่น ๆ อย่างเหมาะสมตามพฤติการณ์ แห่งคดีให้แก่จำเลยได้

ในกรณีที่ศาลยกคำร้องของจำเลย โดยเหตุว่าเป็นคำร้องที่ปราศจากเหตุผลอันสมควร หรือมีลักษณะประวิงคดี ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้จำเลยชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีใน ส่วนคำร้องนั้นได้”

.....

.....

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะเป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไขเพิ่มเติม

ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังต่อไปนี้

๑. เพิ่มบทนิยามคำว่า “คดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” (เพิ่มมาตรา ๑ (๒/๑))

๒. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ยุติคดี กำหนดให้มีการนัดพิจารณาคดีโดยเร็ว และการชดใช้ความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่คู่กรณี รวมทั้ง กำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้โฆษณาคำพิพากษายกฟ้องกรณีเข้าเงื่อนไขเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ (เพิ่มมาตรา ๑๗๓ ทวิ)

๒.๒ เหตุผล

เนื่องด้วยประชาชนที่ใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับประเด็นสาธารณะมักจะถูกดำเนินคดีที่เรียกว่า “การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” อยู่เสมอ โดยบริษัทเอกชนและหน่วยงานของรัฐใช้ในการฟ้องคดีดังกล่าวเพื่อหยุด ลงโทษ หรือต่อต้าน บรรดานักเคลื่อนไหวแกนนำหรือสมาชิกชุมชน หรือประชาชน ที่ออกมาใช้เสรีภาพในการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การร้องเรียน การชุมนุม หรือการมีส่วนร่วมสาธารณะในรูปแบบต่างๆ ที่กระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัทเอกชน การดำเนินนโยบายของรัฐบาล การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นนโยบายสาธารณะต่างๆ ซึ่งการฟ้องคดีดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่ได้มุ่งเอาชนะ แต่มุ่งลดทอนทรัพยากรและข่มขู่ให้ผู้ถูกฟ้องยอมยุติบทบาทหรือยุติการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ และแม้สุดท้ายจำเลยจะสามารถต่อสู้คดีจนศาลยกฟ้อง แต่ก่อนหน้านั้นจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องเสียค่าใช้จ่าย เหนื่อยการคุกคาม กดดันทางอารมณ์และอื่นๆ จนทำให้หยุดการมีส่วนร่วมสาธารณะไป การฟ้องคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ จึงเป็นการคุกคามต่อสิทธิของบุคคลที่ถูกรับรองภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๔ รวมถึง สิทธิในการร้องเรียนและสิทธิชุมชนที่ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ด้วยเหตุนี้ในต่างประเทศที่มีการฟ้องคดีในลักษณะนี้เกิดขึ้น เช่น ในหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย รวมถึงฟิลิปปินส์ จึงมีการตรากฎหมายขึ้นเพื่อจัดการกับการฟ้องคดีดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อรักษาความสมดุลในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิตามรัฐธรรมนูญของบุคคลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะและการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ฟ้องคดีโดยสุจริตเพื่อเยียวยาความเสียหาย

ที่เกิดขึ้น ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในลักษณะดังกล่าวที่จะมาจัดการกับคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วม
สาธารณะในกรณีที่เป็นคดีแพ่ง เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อ
การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกธรรมให้กับประชาชนที่เข้าไปเกี่ยวข้อง

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

เนื่องด้วยประชาชนที่ใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการประเด็น
สาธารณะมักจะถูกดำเนินคดีที่เรียกว่า “การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ”
อยู่เสมอ โดยบริษัทเอกชนและหน่วยงานของรัฐใช้ในการฟ้องคดีดังกล่าวเพื่อหยุด ลงโทษ หรือต่อต้าน บรรดา
นักเคลื่อนไหวแกนนำหรือสมาชิกชุมชน หรือประชาชน ที่ออกมาใช้เสรีภาพในการแสดงออก การแสดงความคิด
ความเห็น การร้องเรียน การชุมนุม หรือการมีส่วนร่วมสาธารณะในรูปแบบต่างๆ ที่กระทบหรือเป็นอุปสรรค
ต่อการดำเนินงานของบริษัทเอกชน การดำเนินนโยบายของรัฐบาล การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ หรือ
การเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นนโยบายสาธารณะต่างๆ ซึ่งการฟ้องคดีดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่ได้มุ่งเอาชนะ
แต่มุ่งลดทอนทรัพยากรและข่มขู่ให้ผู้ถูกฟ้องยอมยุติบทบาทหรือยุติการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ
และแม้สุดท้ายจำเลยจะสามารถต่อสู้คดีจนศาลยกฟ้อง แต่ก่อนหน้านั้นจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดีจะต้อง
เสียค่าใช้จ่าย เผชิญการคุกคาม กีดกันทางอารมณ์และอื่นๆ จนทำให้หยุดการมีส่วนร่วมสาธารณะไป การฟ้อง
คดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ จึงเป็นการคุกคามต่อสิทธิของบุคคลที่ถูกรับรองภายใต้กติการะหว่าง
ประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๑ และข้อ
๒๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๔
รวมถึง สิทธิในการร้องเรียนและสิทธิชุมชนที่ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ด้วยเหตุนี้ในต่างประเทศที่มีการฟ้องคดีในลักษณะนี้เกิดขึ้น เช่น ในหลาย
มลรัฐของสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย รวมถึงฟิลิปปินส์ จึงมีการตรากฎหมายขึ้นเพื่อจัดการกับการ
ฟ้องคดีดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อรักษาความสมดุลในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิตามรัฐธรรมนูญของบุคคลที่จะเข้าไป
มีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะและการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ฟ้องคดีโดยสุจริตเพื่อเยียวยาความเสียหาย
ที่เกิดขึ้น ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในลักษณะดังกล่าวที่จะมาจัดการกับคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วม
สาธารณะในกรณีที่เป็นคดีแพ่ง เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อ
การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกธรรมให้กับประชาชนที่เข้าไปเกี่ยวข้อง จึงได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งขึ้น

สาระสำคัญ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยเพิ่มบทนิยามคำว่า “คดีปิดกั้นการ
มีส่วนร่วมสาธารณะ” ในมาตรา ๑ (เพิ่มมาตรา ๑ (๒/๑)) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า “คดีปิดกั้นการมีส่วนร่วม
ร่วมสาธารณะ” หมายความว่า การฟ้องคดีต่อบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อข่มขู่ ก่อแวน สร้างความกดดันอย่าง
ไม่เหมาะสมหรือยับยั้งการใช้หรือสนับสนุนการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญหรือพันธกรณีระหว่าง
ประเทศ ในการมีส่วนร่วมกับการประเด็นสาธารณะ อีกทั้งยังได้เพิ่มมาตรา ๑๗๓ ทวิ โดยกำหนดหลักเกณฑ์
เกี่ยวกับการให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ยุติคดี กำหนดให้มีการนัดพิจารณาคดีโดยเร็ว และการชดเชยความเสียหาย

และค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่คู่กรณี รวมทั้ง กำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้โฆษณาคำพิพากษายกฟ้องกรณีเข้าเงื่อนไขเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

- (๑) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- (๒) สำนักงานศาลยุติธรรม
- (๓) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (๔) สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์
- (๕) ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

สมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ยุติคดี กำหนดให้มีการนัดพิจารณาคดีโดยเร็ว และการชดใช้ความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่คู่กรณี รวมทั้ง กำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้โฆษณาคำพิพากษากรณีเข้าเงื่อนไขเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ หรือไม่

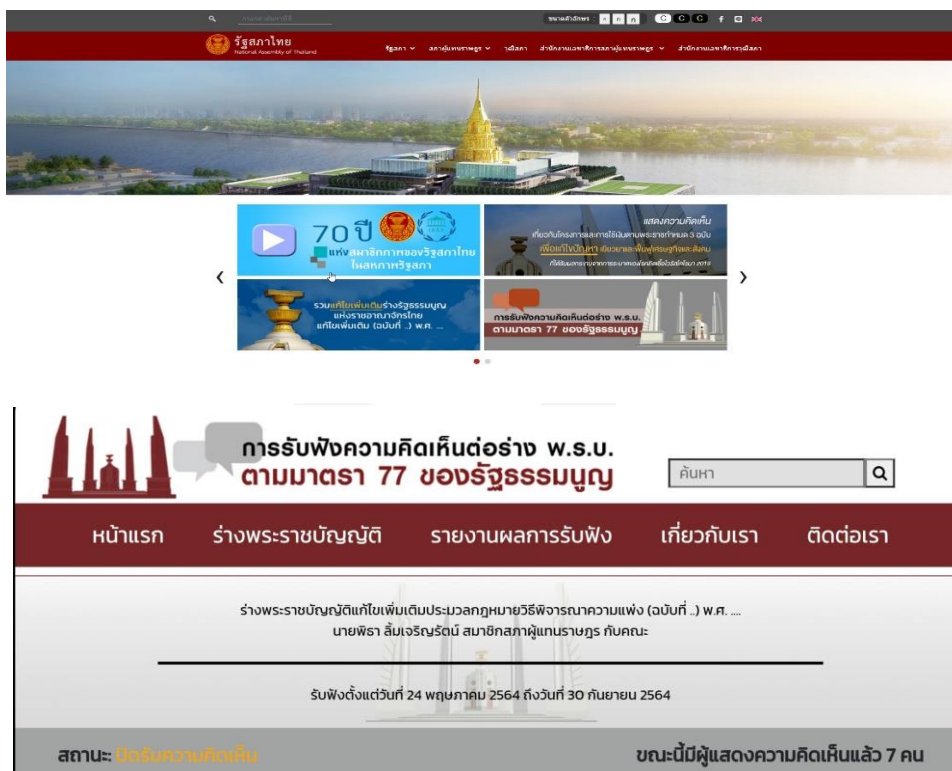
๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ รวมระยะเวลา จำนวน ๑๓๐ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

- (๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

รัฐสภาไทย
National Parliament of Thailand

70 ปี
แห่งสภาผู้แทนราษฎรไทย
ในสภาผู้แทนราษฎร

รับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ

การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ

ค้นหา

หน้าแรก ร่างพระราชบัญญัติ รายงานผลการรับฟัง เกี่ยวกับเรา ติดต่อเรา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...
นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ

รับฟังตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564

สถานะ: **ขณะนี้ไม่มีผู้แสดงความคิดเห็นแล้ว 7 คน**

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๒. สำนักงานศาลยุติธรรม
๓. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๔. สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๗ ราย

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็นมีจำนวน ๑ ราย คือ สำนักงานศาลยุติธรรม

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

ควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้จำเลยยื่นคำร้องขอให้ยุติคดี กำหนดให้มีการนัดพิจารณาคดีโดยเร็ว และการชดใช้ความเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่คู่กรณี รวมทั้งกำหนดให้ศาลมีคำสั่งให้โฆษณาคำพิพากษากรณีเข้าเงื่อนไขเป็นคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>๑. เนื่องจากการฟ้องร้องในคดีของโจทก์ต่อคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ เป็นการคุกคามอย่างหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อจำเลยในด้านต่าง ๆ อีกทั้งสมควรที่จะให้มีการเผยแพร่คำพิพากษายกฟ้องคดีดังกล่าวเพื่อเป็นตัวอย่างต่อสังคม</p> <p>๒. ควรมีการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ถูกฟ้องคดีโดยผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโดยไม่สุจริต เป็นการให้ความคุ้มครองสิทธิในการแสดงความคิดเห็นหรือการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p>	-

๕.๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. การเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่ควรใช้บังคับกับเฉพาะการฟ้องคดีในลักษณะปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะเท่านั้น แต่ควรใช้บังคับกับการใช้สิทธิทางศาลในการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตทุกคดี ในลักษณะเดียวกับที่บัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๑/๑ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองคู่ความผู้ถูกฟ้องคดีจากการใช้กระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือในการฟ้องคดีเพื่อกั่นแกล้งทำให้ผู้อื่นเสียหาย หรือเพื่อใช้ในการประวิงคดี

๒. การดำเนินคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะตามบทนิยามของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นั้น โดยหลักแล้วมีใช้คดีมโนสาเร่แต่เป็นคดีสามัญ การกำหนดให้นำวิธีพิจารณาคดีมโนสาเร่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับจะไม่สอดคล้องกับลักษณะของคดีดังกล่าว จึงอาจบัญญัติเป็นกฎหมายพิเศษดังเช่นกฎหมาย Anti-Strategic Lawsuits Against Public Participation Act of ๒๐๑๑ ของประเทศฟิลิปปินส์ หรือแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องในประเด็นตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

เนื่องด้วยประชาชนที่ใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการประเด็นสาธารณะมักจะถูกดำเนินคดีที่เรียกว่า “การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ” อยู่เสมอ โดยบริษัทเอกชนและหน่วยงานของรัฐใช้ในการฟ้องคดีดังกล่าวเพื่อหยุด ลงโทษ หรือต่อต้าน บรรดานักเคลื่อนไหวแกนนำหรือสมาชิกชุมชน หรือประชาชน ที่ออกมาใช้เสรีภาพในการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การร้องเรียน การชุมนุม หรือการมีส่วนร่วมสาธารณะในรูปแบบต่างๆ ที่กระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัทเอกชน การดำเนินนโยบายของรัฐบาล การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นนโยบายสาธารณะต่างๆ ซึ่งการฟ้องคดีดังกล่าวผู้ฟ้องคดีไม่ได้มุ่งเอาชนะแต่มุ่งลดทอนทรัพยากรและข่มขู่ให้ผู้ถูกฟ้องยอมยุติบทบาทหรือยุติการเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะ และแม้สุดท้ายจำเลยจะสามารถต่อสู้คดีจนศาลยกฟ้อง แต่ก่อนหน้านั้นจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องเสียค่าใช้จ่าย เผชิญการคุกคาม กีดกันทางอารมณ์และอื่นๆ จนทำให้หยุดการมีส่วนร่วมสาธารณะไป การฟ้องคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ จึงเป็นการคุกคามต่อสิทธิของบุคคลที่ถูกรับรองภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ข้อ ๑๙ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๔ รวมถึง สิทธิในการร้องเรียนและสิทธิชุมชนที่ถูกรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ด้วยเหตุนี้ในต่างประเทศที่มีการฟ้องคดีในลักษณะนี้เกิดขึ้น เช่น ในหลายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย รวมถึงฟิลิปปินส์ จึงมีการตรากฎหมายขึ้นเพื่อจัดการกับการฟ้องคดีดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อรักษาความสมดุลในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิตามรัฐธรรมนูญของบุคคลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นสาธารณะและการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ฟ้องคดีโดยสุจริตเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในลักษณะดังกล่าวที่จะมาจัดการกับคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะในกรณีที่เป็นคดีแพ่ง เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่เข้าไปเกี่ยวข้อง

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือ

สังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กร ของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๔

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน

เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของ พวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๔

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

แผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม มีเป้าประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้อำนวยความยุติธรรม ในแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปอย่างโปร่งใสแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมได้โดยง่าย สร้างความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรม ให้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิด การเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ในการดำเนินการจะทำให้ประชาชนทราบถึง ระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมได้ชัดเจน มีมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย ทำให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสะดวกรวดเร็ว ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยมีประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ถูกฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

๒) มีมาตรการชดเชยเยียวยาผู้ถูกฟ้องคดี เนื่องจากการฟ้องกลั่นแกล้งมีค่าใช้จ่ายในการสู้คดี หากยกฟ้อง ก็ต้องฟ้องคดีกลับ และเสียค่าใช้จ่ายอีก ควรมีการชดเชย ชดใช้ค่าเสียหายเชิงลงโทษ

๓) ช่วยให้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมีความศักดิ์สิทธิ์ บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะนำกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการฟ้องคดีเพื่อกลั่นแกล้งทำให้ผู้อื่นเสียหาย หรือเพื่อใช้ในการประวิงคดีไม่ได้

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ -

๕.๒ ผลกระทบต่อสังคม

เชิงบวก ประชาชนที่ตกเป็นจำเลยในคดีปิดกั้นการมีส่วนร่วมสาธารณะ ได้รับการช่วยเหลือมีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ถูกฟ้องคดี มีมาตรการชดเชยเยียวยาผู้ถูกฟ้องคดี สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

เชิงลบ -

๕.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ -

๕.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ -

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี

ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

-

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี

ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

๘. บทกำหนดโทษ

ไม่มี

โทษทางอาญา

โทษทางปกครอง

โทษปรับทางพินัย

โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร